

ALGEMENE INKOOPVOORWAARDEN VOOR ONTWERP- EN ADVIESDIENSTEN GEMEENTE LELYSTAD

OP BASIS VAN DE NIEUWE REGELING 2011

DECEMBER 2021

HOOFDSTUK 1	DEFINITIEBEPALINGEN	3
HOOFDSTUK 2	DE OPDRACHT	4
HOOFDSTUK 3	ALGEMENE VERPLICHTINGEN VAN PARTIJEN	8
HOOFDSTUK 4	AANSPRAKELIJKHEID VAN DE ADVISEUR	10
HOOFDSTUK 5	VERTRAGING, ONDERBREKING EN DE GEVOLGEN DAARVAN	12
HOOFDSTUK 6	BEPALINGEN VAN TOEPASSING OP DE OPZEGGING VAN DE OPDRACHT	13
HOOFDSTUK 7	EIGENDOM EN GEBRUIK VAN DOCUMENTEN, IE-RECHTEN	15
HOOFDSTUK 8	FINANCIELE BEPALINGEN	17
HOOFDSTUK 9	DIVERSE BEPALINGEN	21
HOOFDSTUK 10	TOEPASSELIJK RECHT, GESCHILLEN EN VASTSTELLING	23

Artikel 1 - Definities

De navolgende termen hebben in deze algemene bepalingen de hieronder omschreven betekenis, tenzij uit deze algemene bepalingen voor een specifiek geval uitdrukkelijk anders blijkt:

advies	het resultaat van de werkzaamheden van de adviseur uit hoofde van de opdracht
advieskosten	het honorarium en de kosten, de omzetbelasting daarin niet begrepen
adviseur	de partij die de opdracht aanvaardt
algemene bepalingen	deze algemene bepalingen
derden-adviseurs	adviseurs, die geen partij zijn bij de opdracht opgedragen aan de adviseur
documenten	informatiedragers in welke vorm dan ook
fase	een fase van de opdracht
honorarium	de vergoeding die de adviseur toekomt voor diens werkzaamheden, de omzetbelasting daarin niet begrepen
kosten	bijkomende kosten, de omzetbelasting daarin niet begrepen. Toezichtkosten komen niet voor rekening van opdrachtgever, tenzij de opdracht dit expliciet anders bepaalt
object	het in het kader van het project uit te voeren product van stoffelijke aard
opdracht	de overeenkomst tussen opdrachtgever en adviseur
opdrachtgever	de Gemeente Lelystad
participant	elke deelnemer aan het project, onder wie de opdrachtgever, adviseur, eventuele derden-adviseurs en, voor zover aan de orde, de gene die het object realiseert
project	het geheel van activiteiten, waaronder de aan de adviseur opgedragen werkzaamheden, gericht op de totstandbrenging van hetgeen de opdrachtgever beoogt
projectmanager	de eventueel door opdrachtgever uitdrukkelijk en schriftelijk aan te wijzen natuurlijke persoon die de opdrachtgever vertegenwoordigt in het kader van de opdracht
toerekenbare tekortkoming	een tekortkoming als bedoeld in artikel 6:74 Burgerlijk Wetboek, tenzij de adviseur stelt en zo nodig bewijst dat deze hem op grond van artikel 6:75 Burgerlijk Wetboek niet kan worden toegerekend
uitvoeringskosten	de kosten van het uitvoeren van het object door de uitvoerende partijen, de omzetbelasting daarin niet begrepen
werk	ontwerpen, schetsen, plastische werken, uitvindingen en dergelijke in de zin van de Auteurswet 1912 en/of Rijkswet houdende regels met betrekking tot octrooi.

Artikel 2 - De opdracht

1. De opdracht omvat al hetgeen tussen opdrachtgever en adviseur is overeengekomen. Deze algemene bepalingen maken onderdeel uit van de opdracht, als ware deze daarin woordelijk opgenomen.
2. Door inschrijving in het kader van een aanbestedingsprocedure, dan wel door ondertekening van de opdracht, dan wel door start met de advieswerkzaamheden, verklaart adviseur deze regeling te hebben ontvangen en de inhoud daarvan te accepteren.
3. Voorafgaand aan de totstandkoming van de opdracht overleggen partijen, voor zover op dat moment mogelijk en voor zover relevant, betreffende:
 - a. De inhoud en omvang van de door de adviseur te verrichten werkzaamheden;
 - b. Het ter beschikking stellen van gegevens, waaronder een programma van eisen, door of namens de opdrachtgever aan de adviseur en, indien gegevens door de opdrachtgever ter beschikking worden gesteld, om welke gegevens het gaat en wanneer zij ter beschikking gesteld zullen worden;
 - c. Aan welke derden-adviseurs de opdrachtgever opdracht verleent en de door dezen te verrichten werkzaamheden;
 - d. Het tijdschema waarbinnen de adviseur (delen van) de opdracht vervult;
 - e. De eventuele fasering van de uitvoering van de opdracht;
 - f. Het eventuele optreden van de adviseur als gemachtigde van de opdrachtgever, de duur daarvan alsmede de omvang van de vertegenwoordigingsbevoegdheid;
 - g. Het aanwijzen van een projectmanager, die de opdrachtgever met betrekking tot de opdracht vertegenwoordigt alsmede de omvang van diens vertegenwoordigingsbevoegdheid;
 - h. De vraag met welke bijzondere publiek- en privaatrechtelijke regelgeving rekening gehouden dient te worden en welke verplichtingen de adviseur in dit verband op zich neemt;
 - i. De wijze waarop de kwaliteitszorg eventueel wordt geregeld;
 - j. Het bedrag aan uitvoeringskosten dat ten naaste bij met de uitvoering van het object gemoeid mag zijn;
 - k. De wijze waarop de advieskosten van de adviseur worden bepaald en welk gedeelte daarvan aan afzonderlijke fasen wordt toegerekend (inclusief een betalingsschema);
 - l. Een raming van de advieskosten uitgesplitst naar de verschillende fasen;
 - m. Of en zo ja hoe, tariefwijzigingen en indexeringen ten aanzien van de advieskosten worden toegepast;
 - n. De aard en omvang van de bijkomende kosten;
 - o. De wijze waarop, en zo nodig met welke frequentie, de informatieoverdracht en overleg tussen de adviseur en opdrachtgever alsmede eventueel tussenadviseur en derden-adviseurs plaatsvinden;
 - p. De vorm en het aantal waarin documenten aan de opdrachtgever en eventueel derden worden verstrekt en onder welke voorwaarden dit plaatsvindt;
 - q. De werkzaamheden, waarvoor de beroepsaansprakelijkheidsverzekering wordt afgesloten;
 - r. De omvang van de schadevergoeding;
 - s. Welke wettelijke rente, als bedoeld in artikel 6:119 / artikel 6:119a BW overeengekomen wordt;
 - t. De wijze waarop zij om zullen gaan met onderwerpen die ten tijde van de totstandkoming van de opdracht nog niet vast te stellen zijn.
4. Ingeval de opdracht tot stand is gekomen als gevolg van aanbestedingsprocedure, geldt het bepaalde in lid 3 van dit artikel 2 slechts indien en voor zover nog relevant en aanbestedingsrechtelijk toegestaan.
5. De algemene voorwaarden van adviseur zijn niet van toepassing op de opdracht en worden door opdrachtgever uitdrukkelijk van de hand gewezen. Het bepaalde in een offerte of andere aanbieding van adviseur is slechts van toepassing op de opdracht, voor zover opdrachtgever daarmee uitdrukkelijk en schriftelijk heeft ingestemd.
6. Geen bepaling van de opdracht, de bijbehorende bijlagen en/of deze algemene bepalingen zal worden uitgelegd in het nadeel van een partij, enkel omdat die partij verantwoordelijk is geweest voor het opstellen van de betreffende bepaling.

Artikel 3 - Vooronderzoek

1. De adviseur adviseert de opdrachtgever een vooronderzoek te (laten) verrichten:
 - a. Indien de opdrachtgever geen programma van eisen kan verstrekken dat voor de adviseur als voldoende duidelijk uitgangspunt kan dienen voor het aanvangen van de werkzaamheden;
 - b. Indien het de adviseur, mede gelet op het bepaalde in artikel 2 leden 1 tot en met 3, onvoldoende duidelijk is of vervulling van de opdracht mogelijk is;
 - c. In alle andere gevallen waarin de adviseur dit met het oog op een behoorlijke vervulling van de opdracht wenselijk acht.
2. Stemt de opdrachtgever in met het advies tot het verrichten van een vooronderzoek, dan stelt de adviseur in overleg met de opdrachtgever een schriftelijk concept van de opdracht voor een vooronderzoek op, waarbij aan de bepalingen van artikel 2 op overeenkomstige wijze toepassing wordt gegeven.
3. Stemt de opdrachtgever niet in met het advies tot het verrichten van een vooronderzoek, dan treden partijen in overleg. Bij dit overleg nemen partijen elkaars gerechtvaardigde belangen in acht.
4. Het bepaalde in de leden 1, 2 en 3 van dit artikel 3 is uitdrukkelijk niet van toepassing ingeval de opdracht tot stand komt of is gekomen naar aanleiding van een aanbestedingsprocedure (Europees, nationaal openbaar, meervoudig onderhands, etc.).

Artikel 4 - Vastlegging van de opdracht en verdeling in fasen en deelopdrachten

1. De opdracht komt tot stand op het moment waarop de opdracht door beide partijen schriftelijk is ondertekend.
2. De opdracht wordt verdeeld in fasen. In de opdracht zal worden vastgelegd uit welke fasen de opdracht bestaat, bij gebreke waaraan de opdracht wordt onderverdeeld conform de fasen zoals genoemd in de DNR Standaard Taakbeschrijving 2014, een en ander voor zover de daarin genoemde projectfasen onderdeel zijn van de opdracht.
3. In de opdracht kan worden bepaald dat een of meerdere fase(n) van de opdracht geldt als een deelopdracht. In dat geval zal in de opdracht worden bepaald welke fasen bij ondertekening van de opdracht aan de adviseur worden opgedragen, en voor welke fase opdrachtgever gerechtigd is om aan adviseur een aanvullende deelopdracht te verstrekken.
4. De adviseur is gehouden om de in de opdracht genoemde maar nog niet aan adviseur verstrekte deelopdrachten te aanvaarden en uit te voeren op basis van hetgeen in de opdracht, de bijlagen bij de opdracht en deze algemene bepalingen is opgenomen. Het bepaalde in de opdracht is integraal van toepassing op deze aanvullende deelopdrachten.
5. De adviseur kan noch aan de bij ondertekening van de opdracht verleende, noch aan vervolgoopdrachten, enig recht ontlenen voor wat betreft door opdrachtgever nog te verstrekken nadere deelopdrachten. Voor de (nog) niet separaat schriftelijk opgedragen fasen kan door de adviseur nimmer aanspraak worden gemaakt op enige vergoeding.
6. Opdrachtverlening voor een volgende fase houdt geen goedkeuring in van de voorafgaande fasen in.

Artikel 5 - Werkzaamheden door derden

1. De adviseur is na voorafgaande schriftelijke goedkeuring door de opdrachtgever bevoegd werkzaamheden door derden te doen uitvoeren. Indien adviseur derden inschakelt, dan werken deze derden onder verantwoordelijkheid en onder aansturing van adviseur en voor diens rekening en risico. Adviseur blijft te allen tijde verantwoordelijk voor de deugdelijkheid van de in het kader van de opdracht te verrichten werkzaamheden en te vervaardigen ontwerpdocumenten (tekeningen, berekeningen, onderzoeken, anderszins) en andere op te leveren producten.

2. In afwijking van het bepaalde in lid 1 is geen voorafgaande schriftelijke goedkeuring door de opdrachtgever vereist, indien de opdracht tot stand is gekomen naar aanleiding van een aanbestedingsprocedure en de inschakeling van de desbetreffende anderen reeds was aangekondigd in het in het kader van diens inschrijving ingediende Uniform Europees Aanbestedingsdocument.
3. In afwijking van het bepaalde in lid 1 is voorts geen voorafgaande schriftelijke toestemming van opdrachtgever vereist, ingeval in totaal maximaal 10% van de tot de opdracht behorende werkzaamheden in opdracht wordt gegeven aan een derde.

Artikel 6 - Aanstellen van meer dan een adviseur

1. Het staat opdrachtgever vrij om naar eigen inzicht derden-adviseurs en/of andere derden in te schakelen, indien hij dit wenselijk acht.
2. De advieskosten van de in lid 1 bedoelde derden-adviseurs en/of andere derden worden, tenzij anders overeen gekomen, door de opdrachtgever aan dezen voldaan.
3. De adviseur zal nauw samenwerken met de door opdrachtgever ter zake het project aangestelde derden-adviseurs en/of andere derden. Van adviseur wordt in de samenwerking met de derden-adviseurs en andere door opdrachtgever ingeschakelde derden onder meer verwacht:
 - Dat hij flexibel, proactief en transparant handelt;
 - Dat hij gericht is op en werkt aan een goede samenwerking in het projectteam;
 - Dat hij oog heeft voor de doelstellingen van de opdracht en het project en de gerechtvaardigde belangen van opdrachtgever;
 - Dat hij discussiepunten met (deelnemers vanuit) opdrachtgever niet uit de weg gaat, zich inspant om deze tijdig bespreekbaar te maken en deze op een oplossingsgerichte manier bespreekt, doch steeds op zodanige wijze dat vertraging van het project wordt voorkomen of zoveel mogelijk wordt vermeden;
 - Dat hij proactief en tijdig zijn eigen fouten bespreekbaar maakt; en
 - Dat hij proactief, tijdig en welwillend zoekt naar oplossingen voor zijn eigen fouten alsmede voor fouten van (deelnemers van) opdrachtgever.
4. Ingeval deze derden-adviseurs en/of andere derden voor hun werkzaamheden afhankelijk zijn van inlichtingen, beslissingen of andere gegevens van de adviseur, zal de adviseur deze inlichtingen, beslissingen of andere gegevens op een zodanig moment verstrekken dat de werkzaamheden van de derden-adviseurs en andere derden daardoor niet worden vertraagd. Indien de uitvoering van het project vertraging ondervindt als gevolg van vertragingen in de aanlevering van de benodigde gegevens door omstandigheden die adviseur kunnen worden toegerekend, is adviseur volledig aansprakelijk voor de daaruit voor opdrachtgever voortvloeiende schade. Ter voorkoming van onduidelijkheden: hieronder worden tevens verstaan schadeclaims van de overige bij het project betrokken partijen.
5. De kosten van de samenwerking met derden-adviseurs en andere derden worden geacht te zijn inbegrepen in het door de adviseur aan opdrachtgever aangeboden honorarium en komen niet voor afzonderlijke verrekening in aanmerking, tenzij deze samenwerking voor de adviseur bij totstandkoming van de opdracht redelijkerwijs niet kenbaar of voorzienbaar was.
6. Indien de adviseur dient samen te werken met derden-adviseurs en/of andere derden, dan stelt de opdrachtgever vast welke participant verantwoordelijk is voor de afstemming van de werkzaamheden van de verschillende adviseurs en welke participant verantwoordelijk is voor de besturing van het proces van de werkzaamheden van de verschillende adviseurs.
7. In verhouding tot door opdrachtgever ter zake het project aangestelde derden-adviseurs en/of andere derden, is adviseur verantwoordelijk voor de inhoudelijke coördinatie van de individuele werkzaamheden van de verschillende derden aangaande zijn vakgebied. De adviseur zal zijn kennis en ervaring ter beschikking stellen aan de overige derden.
8. Schrijft de opdrachtgever de adviseur een persoon voor, van wie de adviseur bij de uitvoering van zijn verplichtingen gebruik dient te maken, dan legt de adviseur de voorwaarden waaronder hij en de voorgeschreven

persoon voornemens zijn te contracteren voor aan de opdrachtgever, die deze goedkeurt en/of aanvaardt.

Artikel 7 - De adviseur als gemachtigde van de opdrachtgever

1. De adviseur treedt niet op als op als gevolmachtigde van de opdrachtgever, tenzij uitdrukkelijk anders is bepaald in de opdracht of opdrachtgever anderszins expliciet schriftelijke toestemming aan adviseur heeft gegeven om op te treden als gemachtigde van opdrachtgever.

Artikel 8 - Esthetische waarde

1. Bij de beoordeling van de juiste vervulling van de opdracht wordt getoetst aan de eisen en voorschriften van opdrachtgever zoals neergelegd in de opdracht, alsmede aan de nadien verstrekte redelijke en tijdige instructies van opdrachtgever.
2. Indien het advies betrekking heeft op een bouwwerk, dient het advies zodanig te zijn dat het de goedkeuring kan verkrijgen van de Welstandscommissie (indien van toepassing) en alle overige instanties waarvan goedkeuring noodzakelijk is. Een en ander om te garanderen dat de benodigde vergunningen voor de bouw, verbouw of renovatie en het gebruik van het bouwwerk afgegeven zullen worden.

Artikel 9 - Aanpassingen van de opdracht (meer- en minderwerk)

1. Opdrachtgever is steeds gerechtigd om de adviseur opdracht uit te breiden of in te krimpen, in welk geval in beginsel verrekening van meer- of minderwerk zal plaatsvinden.
2. Partijen treden met elkaar in overleg over een aanpassing van de opdracht indien opdrachtgever dit wenst dan wel indien zich wijzigingen voordoen in de uitgangspunten of andere omstandigheden die ten grondslag lagen aan de opdracht.
3. De volgende omstandigheden geven in beginsel aanleiding de opdracht aan te passen, tenzij de betreffende omstandigheid / omstandigheden aan de adviseur zijn toe te rekenen dan wel bij de adviseur voorafgaand aan de totstandkoming van de opdracht redelijkerwijs bekend, althans redelijkerwijs voorzienbaar, waren:
 - relevante wijzigingen van (overheids)voorschriften of -beschikkingen.
 - relevante wijzigingen in het programma van eisen dan wel de oorspronkelijke opdracht;
 - door de opdrachtgever verlangde wijzigingen op, of varianten van, werkzaamheden die reeds goedgekeurd zijn, dan wel onderdeel uitmaken van een fase die reeds goedgekeurd is;
 - extra werkzaamheden die tijdens de vervulling van de opdracht noodzakelijk blijken.
4. Leidt het overleg als bedoeld in lid 2 tot een aanpassing van de opdracht, dan leggen partijen dit schriftelijk vast.
5. De opdracht zal – in zoverre in afwijking op het bepaalde in de vorige leden – niet aangepast c.q. gewijzigd worden, en de adviseur heeft in dat geval dus ook geen recht op verrekening, wanneer de Aanbestedingswet 2012 en/of andere wet- en regelgeving de beoogde aanpassing(en) c.q. wijziging(en) niet toestaat.

Artikel 10 - Onvoorziene omstandigheden

1. Op verlangen van een der partijen kunnen de gevolgen van de opdracht worden gewijzigd of kan deze geheel of gedeeltelijk worden ontbonden op grond van onvoorziene omstandigheden, welke van dien aard zijn dat de wederpartij naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid ongewijzigde instandhouding van de opdracht niet mag verwachten. Aan de wijziging of ontbinding kan terugwerkende kracht worden verleend.

Artikel 11 - Algemene verplichtingen van de adviseur

1. **De adviseur:**
 - a. vergewist zich voor het aanvaarden van een opdracht over de voor de juiste vervulling daarvan noodzakelijke kennis en kunde te (kunnen) beschikken;
 - b. vergewist zich voorafgaand aan het aanvaarden van de opdracht ervan dat tussen de tot de opdracht behorende documenten onderling en/of overige vanwege de door opdrachtgever verstrekte gegevens, en de in deze opdracht opgedragen werkzaamheden geen zichtbare hiaten, tegenstrijdigheden of onmogelijkheden bestaan;
 - c. is gehouden om alle gegevens van een opdrachtgever vertrouwelijk te houden voor zover deze gegevens als vertrouwelijk aan de adviseur bekend zijn of voor zover de adviseur redelijkerwijze kan of behoort te weten dat deze gegevens vertrouwelijk zijn.
2. De adviseur is gehouden de opdracht goed en zorgvuldig uit te voeren, de opdrachtgever onafhankelijk en vertrouwelijk terzijde te staan en zijn diensten te verrichten zoals mag worden verwacht van een redelijk handelend en redelijk bekwaam vakgenoot en steeds volgens de stand van de wetenschap en techniek. De adviseur dient alles te vermijden wat de onafhankelijkheid van het advies kan schaden.
3. De adviseur sluit een marktconforme beroepsaansprakelijkheidsverzekering af, waarvan de polis ten minste de dekking biedt zoals die wordt geboden door de Koninklijke Maatschappij tot Bevordering der Bouwkunst Bond van Nederlandse Architecten BNA en NL-ingenieurs Branchevereniging van advies-, management- en ingenieursbureaus, gezamenlijk laatst vastgestelde en gepubliceerde raampolis, met een minimum dekking van € 2.500.000 per opdracht. Op verzoek van de opdrachtgever legt de adviseur bescheiden over waaruit blijkt dat hij aan deze verzekeringsplicht heeft voldaan.
4. Het advies zal volledig voldoen aan alle voor de opdracht, het project en de realisatie van het Object (indien aan de orde) relevante publiek- en privaatrechtelijke wet- en regelgeving.
5. De adviseur houdt de opdrachtgever op de hoogte van de uitvoering van de opdracht. De adviseur verstrekt naar beste vermogen, op een zodanig tijdstip dat voor de opdrachtgever geen extra kosten ontstaan en zowel op eigen initiatief als op eerste verzoek van opdrachtgever alle inlichtingen, waaronder inlichtingen omtrent de voortgang van de uitvoering van de opdracht, veranderingen van wet- en regelgeving, of veranderingen omtrent de financiële aspecten van de opdracht en de gevolgen die dat heeft, te specificeren, in kwalitatieve gevolgen, voorbereidings- en uitvoeringstijd en voorbereidings- en uitvoeringskosten die een en ander tot gevolg heeft, alsmede inlichtingen omtrent overeenkomsten die de adviseur ter vervulling van de opdracht met derden heeft gesloten.
6. De opdracht wordt vervuld conform de overeengekomen planning. Tenzij door partijen uitdrukkelijk anders is overeengekomen, betreffen de termijnen in de overeengekomen planning en de overeengekomen uiterste opleverdatum fatale termijnen. De adviseur is aansprakelijk voor schade die de opdrachtgever lijdt als gevolg van overschrijdingen van deze termijnen, indien die overschrijdingen het gevolg zijn van een toerekenbare tekortkoming van de adviseur.
7. Nadat adviseur de tot een fase behorende ontwerpdocumenten heeft vervaardigd, zal adviseur deze ter toetsing en goedkeuring aan opdrachtgever voorleggen. Adviseur zal vervolgens de eventuele op- of aanmerkingen van opdrachtgever verwerken en de aangepaste ontwerpdocumenten opnieuw ter goedkeuring aan opdrachtgever voorleggen. Dit herhaalt zich tot de ontwerpdocumenten door opdrachtgever schriftelijk zijn goedgekeurd.
8. De adviseur vangt eerst aan met een volgende fase nadat de opdrachtgever daartoe schriftelijk zijn toestemming heeft verleend.
9. De adviseur deelt schriftelijk aan de opdrachtgever mee welke natuurlijke persoon of personen bevoegd zijn de adviseur te vertegenwoordigen, zo nodig onder vermelding van de beperkingen van zijn of hun bevoegdheid.
10. De adviseur dient bij beëindiging van de opdracht die betrekking heeft op de totstandkoming van een object, de opdrachtgever in het bezit te stellen van de door hem opgestelde documenten die van belang zijn voor het beheer en gebruik van dat object.

11. De adviseur is verplicht de opdrachtgever te waarschuwen, indien inlichtingen en/of gegevens verstrekt door of namens de opdrachtgever of beslissingen genomen door of namens de opdrachtgever klaarblijkelijk zodanige fouten bevatten of gebreken vertonen, dat hij in strijd met de eisen van redelijkheid en billijkheid zou handelen als hij zonder waarschuwing bij de vervulling van de opdracht daarop zou voortbouwen.
12. De adviseur bewaart de gegevens die op de opdracht betrekking hebben en waarvan het belang, mede gelet op de aard van de opdracht en de overige omstandigheden, zulks kennelijk vordert op een door hem te bepalen wijze gedurende een periode van vijf jaren vanaf de dag, waarop de opdracht is geëindigd. Het bepaalde in de leden 5 en 6 van artikel 16 (aansprakelijkheidsduur) is van overeenkomstige toepassing. De adviseur is van de in dit lid bedoelde bewaarplicht ontheven, indien de opdrachtgever schriftelijk heeft bevestigd de bewaarplicht van de adviseur over te nemen en de adviseur de betreffende gegevens aan de opdrachtgever heeft overgedragen.
13. Desgevraagd stelt de adviseur, tegen vergoeding van de onkosten, duplicaten van de door hem ter zake van de opdracht bewaarde gegevens ter beschikking aan de opdrachtgever.
14. De adviseur is van de in lid 11 bedoelde bewaarplicht ontheven, indien hij de door hem bewaarde gegevens aan de opdrachtgever aanbiedt en deze desgevraagd aan de opdrachtgever overdraagt.
15. De adviseur kan (in de zin van artikel 3:83 lid 2 BW) en mag een opdracht, zijn werkzaamheden of rechten en verplichtingen in welke vorm dan ook – voortvloeiende uit deze opdracht – slechts overdragen aan een derde na voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever.

Artikel 12 - Algemene verplichtingen van de opdrachtgever

1. Opdrachtgever gedraagt zich jegens de adviseur als een goed en zorgvuldig opdrachtgever. De opdrachtgever is gehouden om alle gegevens van een adviseur vertrouwelijk te houden, voor zover deze gegevens als vertrouwelijk aan de opdrachtgever bekend zijn of voor zover de opdrachtgever redelijkerwijs kan of behoort te weten dat deze gegevens vertrouwelijk zijn.
2. De opdrachtgever is verantwoordelijk voor zowel de tijdige verstrekking als de juistheid van de door of namens hem aan de adviseur verstrekte inlichtingen, gegevens en beslissingen die nodig zijn om de opdracht naar behoren te vervullen, onverminderd de verantwoordelijkheid van adviseur om opdrachtgever tijdig en concreet aan te geven welke inlichtingen, gegevens en/of beslissingen adviseur van opdrachtgever wenst te ontvangen.
3. De opdrachtgever zal documenten die de adviseur bij de vervulling van de opdracht vervaardigt, tijdig beoordelen en na goedkeuring desgevraagd waarmerken.
4. De opdrachtgever deelt schriftelijk aan de adviseur mee welke natuurlijke persoon of personen bevoegd zijn de opdrachtgever te vertegenwoordigen, zo nodig onder vermelding van de beperkingen van zijn of hun bevoegdheid.
5. In geval van detachering onthoudt de opdrachtgever zich van het in dienst nemen of op andere wijze inschakelen van deze gedetacheerde personen gedurende de looptijd van de detachering en een hieraan gelijke periode direct na het einde van de detachering, met een minimum van drie maanden en een maximum van een jaar.
6. De opdrachtgever draagt zijn opdrachtgeverschap niet geheel of gedeeltelijk over aan een ander zonder toestemming van de adviseur. De adviseur zal zijn toestemming niet op onredelijke gronden weerhouden.
7. De opdrachtgever voldoet tijdig aan zijn betalingsverplichting.

Artikel 13 - Aansprakelijkheid van de adviseur voor toerekenbare tekortkomingen

1. De adviseur is jegens de opdrachtgever aansprakelijk voor zijn toerekenbare tekortkoming. Voor zover nakoming niet reeds blijvend onmogelijk is of sprake is van overschrijding van een fatale termijn, vindt dit lid slechts toepassing met inachtneming van de wettelijke regeling van verzuim van de schuldenaar.
2. Maakt de adviseur bij de vervulling van de opdracht gebruik van een andere persoon, dan is de adviseur voor deze derde op gelijke wijze aansprakelijk als voor zijn eigen tekortkomingen, tenzij de andere persoon door de opdrachtgever is voorgeschreven en de voorwaarden waaronder die persoon door de adviseur is gecontracteerd door opdrachtgever zijn goedgekeurd, in welk geval de adviseur voor wat het werk van die persoon betreft jegens de opdrachtgever tot niet meer gehouden dan tot datgene, waartoe de adviseur die persoon kan houden krachtens de voorwaarden van de tussen de adviseur en de voorgeschreven persoon geldende afspraken, zoals deze door de opdrachtgever zijn aanvaard of goedgekeurd.

Artikel 14 – Schadevergoeding

1. In geval van een toerekenbare tekortkoming is de adviseur aansprakelijk voor de door opdrachtgever geleden c.q. nog te lijden schade.
2. De opdrachtgever is verplicht, tenzij zulks in verband met de omstandigheden niet van hem kan worden gevergd, in goed overleg de adviseur de gelegenheid te geven binnen een redelijke termijn voor diens rekening tekortkomingen, waarvoor de adviseur aansprakelijk is, te herstellen of de uit die tekortkomingen voortvloeiende schade te beperken of op te heffen onverminderd de aansprakelijkheid van de adviseur voor schade ten gevolge van de tekortkomingen.
3. Bij de vaststelling van de schadevergoeding in geval van een overschrijding van de vertegenwoordigingsbevoegdheid wordt, naast met de overige van belang zijnde feiten en omstandigheden, rekening gehouden met de mate waarin de opdrachtgever door de gevolgen van de bevoegdheidsoverschrijding is gebaat.
4. Een op grond van de voorgaande regels bepaalde schadevergoeding is niet van toepassing voor zover deze schadevergoeding in de gegeven omstandigheden naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar is.
5. Onverminderd het in de vorige leden bepaalde geldt in het geval de adviseur – bij opdrachten die betrekking hebben op de totstandkoming van een object – aansprakelijk is voor schade, en deze schade wordt gedekt door een gebruikelijke CAR-verzekering of een vergelijkbare verzekering, dat opdrachtgever zich ter zake van verhaal van deze schade(n) ook kan wenden tot de betreffende verzekeraar, evenwel zonder dat dit afbreuk doet aan de aansprakelijkheid van adviseur.

Artikel 15 - Omvang van de schadevergoeding

1. De door de adviseur te vergoeden schade is per opdracht beperkt tot een bedrag gelijk aan driemaal de advieskosten (zijnde de totale kosten die opdrachtgever aan adviseur verschuldigd is ter zake de opdracht, derhalve inclusief eventueel meerwerk).
2. De in artikel 15 lid 1 opgenomen aansprakelijkheidsbeperking geldt niet in geval van opzet, bewuste roekeloosheid of grove onzorgvuldigheid van de adviseur.

Artikel 16 - Aansprakelijkheidsduur en verjaringstermijnen

1. De aansprakelijkheid van de adviseur verjaart door verloop van vijf jaren vanaf de dag waarop de opdracht door voltooiing of opzegging is geëindigd.
2. De klachtplicht en de rechtsgevolgen daarvan, zoals omschreven in artikel 6:89 Burgerlijk Wetboek, zijn onverminderd van toepassing op de opdracht.

3. De rechtsvordering uit hoofde van een toerekenbare tekortkoming verjaart in ieder geval na verloop van vijf jaren vanaf de dag waarop de opdracht door voltooiing of opzegging is geëindigd.
4. Indien de einddeclaratie op een eerdere dag wordt verzonden dan de dag waarop de opdracht door opzegging of voltooiing is geëindigd, geldt de eerdere dag als dag waarop de opdracht is geëindigd.
5. Voor de toepassing van het bepaalde in de leden 1 en 3 wordt voor de opdracht een object betreffende als de dag waarop de opdracht is geëindigd, aangemerkt de dag waarop het object is of wordt geacht te zijn opgeleverd.
6. Indien de rechtsvordering krachtens het bepaalde in de vorige leden zou verjaren tussen het tijdstip waarop de adviseur aan de opdrachtgever heeft medegedeeld dat hij de tekortkoming zal onderzoeken of herstellen en het tijdstip waarop hij het onderzoek en de pogingen tot herstel kennelijk als beëindigd beschouwt, wordt de verjaringstermijn verlengd tot een jaar na laatstgenoemd tijdstip.

Artikel 17 - Vertraging en onderbreking van de opdracht

1. De adviseur deelt de opdrachtgever, schriftelijk en onder vermelding van de oorzaak van de vertraging binnen bekwame tijd na het intreden van een vertraging, doch uiterlijk binnen 10 werkdagen, mee per welke datum deze is ingetreden en waaraan die vertraging volgens de adviseur te wijten is.
2. De opdrachtgever kan de adviseur gelasten de opdracht te onderbreken. De opdrachtgever is verplicht dit schriftelijk en onder vermelding van de gronden mee te delen.

Artikel 18 - Gevolgen van vertraging of onderbreking van de opdracht

1. Na de in artikel 17 leden 1 en 2 omschreven mededeling – wanneer sprake is van een vertraging of onderbreking door omstandigheden die niet aan adviseur zijn toe te rekenen – treden partijen in overleg over een redelijke vergoeding aan de adviseur van eventueel hieruit voortvloeiende schade en in redelijkheid gemaakte kosten. Vertragingen tot een maximum van 6 maanden worden geacht tot het normale risico van de adviseur te behoren en zijn begrepen in de overeengekomen advieskosten.
2. Vertragingen in de werkzaamheden van de adviseur in enige fase dienen na signalering direct en binnen de onderhanden fase te worden ingehaald, opdat de onderhanden fase binnen de overeengekomen planning en de fatale termijnen kan worden afgerond. Indien de afronding van de betreffende fase vertraging ondervindt als gevolg van vertragingen in de werkzaamheden van de adviseur door omstandigheden die de adviseur kunnen worden toegerekend, is de adviseur volledig aansprakelijk voor de daaruit voor opdrachtgever voortvloeiende schade. Ter voorkoming van onduidelijkheden: hieronder worden tevens verstaan schadeclaims van de bij het project betrokken derden-adviseurs en andere derden (zoals aannemers).
3. Een vertraging die aan de adviseur kan worden toegerekend zal voor de opdrachtgever geen financiële gevolgen hebben, noch in de vorm van een hogere advieskosten, noch anderszins. De adviseur vrijwaart opdrachtgever voor schade als gevolg van een aan hem toerekenbare vertraging. Bij overschrijdingen van de in de planning opgenomen termijnen, is de opdrachtgever gerechtigd die maatregelen te treffen die door de opdrachtgever in dat geval dienstig worden geacht, waaronder mede is begrepen het door derden doen verrichten van werkzaamheden of doen voortzetten of voltooien van de opdracht.
4. De adviseur is gehouden zorg te dragen voor een adequate personeelsbezetting teneinde de uit te voeren werkzaamheden tijdig te kunnen verrichten. Indien opdrachtgever van oordeel is dat de voortgang van het project in gevaar dreigt te komen door een naar haar oordeel inadequate personeelsbezetting bij adviseur, dan zal opdrachtgever adviseur, na ingebrekestelling, de verplichting op kunnen leggen werkzaamheden uit te besteden aan c.q. bijstand te aanvaarden van één of meerdere leden van het projectteam/bouwteam dan wel (een) door de opdrachtgever aan te wijzen derde(n), zonder dat dit voor de opdrachtgever enige verplichting en/of aansprakelijkheid, van welke aard dan ook, tot gevolg heeft.
5. Voorstellen ter zake van door opdrachtgever te maken keuzes zullen door adviseur tijdig aan opdrachtgever worden voorgelegd. Opdrachtgever dient door adviseur met inachtneming van de overeengekomen planning voldoende tijd (tenminste een periode van 10 werkdagen) te worden gelaten om te beslissen over de door haar te maken keuzes. Vertragingen en of meerkosten die optreden als gevolg van door de adviseur te laat aan opdrachtgever voorgelegde voorstellen ter zake van door opdrachtgever te maken keuzes komen voor rekening en risico van adviseur.

Artikel 19 – Opzegging van de opdracht

1. De opdrachtgever heeft steeds het recht de opdracht op te zeggen.
2. De adviseur heeft uitsluitend het recht de opdracht op te zeggen wegens gewichtige redenen als bedoeld in artikel 7:408 lid 2 BW.
3. Bij opzegging van de opdracht zal opdrachtgever aan adviseur de advieskosten betalen naar de stand van de werkzaamheden op het moment van opzegging, zijnde de advieskosten voor de voltooide en goedgekeurde fase(n) en de advieskosten voor de afgebroken fase(n) naar de stand van de werkzaamheden op het moment van opzegging en alle redelijkerwijs gemaakte en nog te maken kosten voortvloeiende uit verplichtingen die de adviseur ten tijde van de opzegging reeds is aangegaan met het oog op de verdere vervulling van de opdracht, indien en voor zover deze kosten door opzegging van die verplichtingen niet meer voorkomen kunnen worden en ook redelijkerwijs niet voorkomen hadden hoeven worden. Kosten met betrekking tot fasen van de opdracht die gelden als deelopdracht en op het moment van opzeggen nog niet aan adviseur zijn opgedragen, komen niet voor vergoeding in aanmerking. De adviseur heeft geen recht op enige aanvullende (schade)vergoeding anders dan het bepaalde in dit artikellid.
4. Ingeval de opzegging van de opdracht verband houdt met een toerekenbare tekortkoming, faillissement, surseance van betaling, of andere vorm van (kennelijk) financieel onvermogen van de adviseur, geldt het bepaalde in artikel 19 lid 3 uitsluitend voor zover de werkzaamheden van de adviseur aan opdrachtgever van nut zijn geweest en onverminderd het recht van opdrachtgever op (verrekening van) schadevergoeding.
5. Tegenover de vergoedingen als bedoeld in lid 3 van dit artikel 19, verkrijgt opdrachtgever het eigendoms- en gebruiksrecht op de tot dan toe tot stand gekomen diensten en/of werken en is daarvoor geen (verdere) vergoeding verschuldigd, een en ander voor zover opdrachtgever deze rechten ingevolge deze algemene bepalingen op dat moment nog niet had.

Artikel 20 – Wijze van opzeggen

1. De opdracht wordt opgezegd door een aan de wederpartij gerichte schriftelijke mededeling, waarin ten minste de grond van de opzegging dient te worden vermeld alsmede de datum waarop de opzegging ingaat.

Artikel 20 - Ontbinding

1. Naast beëindiging door opzegging, kan de opdracht door beide partijen worden beëindigd door middel van ontbinding op grond van art. 6:265 e.v. BW, mits is voldaan aan de voorwaarden die aldaar aan ontbinding worden gesteld.

Artikel 21 - Algemene verplichtingen van partijen na beëindiging van de opdracht

1. Na de beëindiging van de opdracht is ieder der partijen verplicht de gerechtvaardigde belangen van de wederpartij in acht te nemen.
2. De adviseur draagt zorg voor een zodanige afronding van zijn werkzaamheden dat het project zonder vertraging door een derde adviseur overgenomen kan worden en kan worden voortgezet. Alvorens ter zake kosten te maken, dient de adviseur eerst overleg te plegen met en schriftelijke goedkeuring te verkrijgen van opdrachtgever.
3. Indien de opdracht voortijdig wordt opgezegd of ontbonden, heeft opdrachtgever het recht de tot de opdracht behorende werkzaamheden verder uit te laten voeren door een door hem aan te wijzen derde.

Artikel 22 - Overlijden

1. De opdracht eindigt niet door het overlijden van een der partijen.
2. De erfgenamen of rechtverkrijgenden van de overledene wijzen op verlangen van de wederpartij binnen een daarbij te stellen redelijke termijn een van hen of een derde aan om hen, in alle zaken de opdracht betreffende, te vertegenwoordigen.
3. Het overlijden van een der partijen geeft de wederpartij van de erfgenamen of rechtverkrijgenden van de overledene de bevoegdheid de opdracht op te zeggen.

Artikel 23 - Eigendom documenten

1. Alle ontwerpen, tekeningen, schetsen, bestekken, begrotingen, ramingen, rapporten, berekeningen, verslagen, contracten en andere bescheiden, modellen, computerbestanden en alle andere informatiedragers die de adviseur bij de vervulling van de opdracht vervaardigt en (als (fase)resultaat) indient bij de opdrachtgever, inclusief daarop rustende auteursrechten, worden eigendom van de opdrachtgever, welke eigendomsoverdracht door ondertekening van de opdracht, reeds nu vooralsdan, aan opdrachtgever worden overgedragen. Leidt ondertekening van de opdracht niet tot overdracht, dan geldt toezending van de in de eerste volzin bedoelde (draggers van) het advies als leveringshandeling.

Artikel 24 – Intellectuele eigendomsrechten

1. De adviseur garandeert dat het advies, waaronder de daaruit voortkomende ontwerpen, ramingen, begrotingen, berekeningen en andere documenten en het gebruik daarvan, een en ander in de ruimste zin des woords, geen inbreuk zal maken op enig aan een derde toekomend octrooi-, auteurs-, merk-, model-, licentie- of ander recht. De adviseur vrijwaart opdrachtgever voor aanspraken van derden terzake daarvan.
2. De adviseur draagt de intellectuele eigendomsrechten (in de meest volledige wettelijke omvang), de eigendom en het onvoorwaardelijk gebruiksrecht, steeds met inbegrip van alle bevoegdheden die de wet daaraan toekent of zal toekennen, op het advies, de daaraan ten grondslag liggende (digitale) gegevens, de documenten en (digitale) gegevensdragere waarop het advies wordt weergegeven, over aan opdrachtgever, reeds nu voor alsdan door middel van totstandkoming van de opdracht.
3. De adviseur draagt het auteursrecht op de in het kader van deze opdracht door of namens de adviseur vervaardigde en nog te vervaardigen werken als bedoeld in de Auteurswet 1912 en op tekeningen als bedoeld in de Eenvormige Beneluxwet inzake Tekeningen en Modellen over aan opdrachtgever, reeds nu door middel de totstandkoming van de opdracht. Hiervan maakt onderdeel uit, maar daartoe is niet beperkt, het recht de door de adviseur in het kader van deze opdracht vervaardigde en nog vervaardigde werken te verveelvoudigen en openbaar te maken.
4. De adviseur garandeert dat hij met zijn werknemers welke betrokken zijn bij het ontwikkelproces, geen overeenkomst heeft gesloten welke afwijkingen inhouden op art. 7 Auteurswet. Voorts garandeert adviseur dat hij met derden, welke worden ingeschakeld bij de ontwikkelprocedure, overeenkomsten heeft gesloten welke de volledige overdracht van het auteursrecht op opdrachtgever inhouden en de overdracht/afstand door deze derden van de rechten als bedoeld in de Auteurswet, als hierboven weergegeven.
5. De adviseur heeft de toestemming nodig van opdrachtgever voor het in welke vorm dan ook openbaar maken van adviezen, foto's en/of andere afbeeldingen, dan wel overige gegevens het project betreffende. Opdrachtgever kan aan haar toestemming de voorwaarde verbinden dat haar bedrijfsnaam op eenvoudige wijze wordt vermeld. Deze bepaling blijkt ook na beëindiging van deze opdracht onverminderd van kracht.
6. De adviseur doet voor zover als wettelijk mogelijk afstand van zijn persoonlijkheidsrechten op het advies en de dragers daarvan, een en ander als bedoeld in art. 25 lid 1 sub b en sub c jo. lid 3 van de Auteurswet 1912.
7. Bij opzegging, ontbinding of andere wijze van beëindiging van de opdracht, heeft opdrachtgever het recht het project en de opdracht zonder tussenkomst en goedkeuring van de adviseur naar de door de adviseur vervaardigde ontwerpen, tekeningen en andere werken van de adviseur verder te doen uitvoeren.
8. Voor zover de overdracht van intellectuele eigendomsrechten op het advies door adviseur aan opdrachtgever als bedoeld in leden 2 en 3 van dit artikel 24, respectievelijk de afstand van persoonlijkheidsrechten conform lid 6 van dit artikel 24, niet reeds door ondertekening van de opdracht tot stand zou zijn gekomen, zal adviseur op eerste verzoek van opdrachtgever meewerken aan de noodzakelijke handelingen om de betreffende intellectuele eigendomsrechten alsnog aan opdrachtgever over te dragen respectievelijk alsnog afstand te doen van persoonlijkheidsrechten. Tot dat moment heeft opdrachtgever op de betreffende onderdelen van het advies steeds een onherroepelijke en onvoorwaardelijke licentie, welke een zodanig ruime omvang en strekking heeft, dat de

bevoegdheden van opdrachtgever ter zake het advies gelijk zijn aan de situatie waarin de betreffende intellectuele eigendomsrechten aan opdrachtgever zouden zijn overgedragen en overeenkomstig artikel 24 lid 6 van deze algemene bepalingen afstand zou zijn gedaan van persoonlijkheidsrechten.

9. Indien de opdracht wordt beëindigd, ongeacht de reden daarvoor, blijft het bepaalde in dit artikel onverminderd tussen opdrachtgever en adviseur gelden.

Artikel 25 - Recht van herhaling van het advies

1. De adviseur is niet gerechtigd het advies bij herhaling uit te (laten) voeren, tenzij de adviseur hiervoor schriftelijke toestemming heeft gekregen van de opdrachtgever. Opdrachtgever kan hieraan voorwaarden verbinden.
2. Indien het advies betrekking heeft op de realisatie van een object, is opdrachtgever zonder voorafgaande toestemming van de adviseur niet gerechtigd om het advies na realisatie van het object waarop het advies betrekking had, een tweede keer te gebruiken. Het bepaalde in de vorige volzin geldt niet, indien uit de opdracht anders voortvloeit. Adviseur zal zijn toestemming niet op onredelijke gronden onthouden, doch is wel gerechtigd daaraan redelijke voorwaarden te stellen.

Artikel 26 - Algemene bepalingen

1. De opdracht-administratie van de adviseur is zodanig ingericht, dat de te declareren advieskosten kunnen worden vastgesteld aan de hand van aan die administratie te ontlelen gegevens.
2. De opdrachtgever is bevoegd voor zijn rekening de opdracht-administratie van de adviseur door een externe accountant aan een onderzoek te laten onderwerpen, dit uitsluitend voor zover dit onderzoek dient om de juistheid van de advieskosten vast te stellen. De kosten van dit onderzoek worden gedragen door de partij die naar aanleiding van dit onderzoek in het ongelijk is gesteld.
3. In de tussen partijen overeengekomen bedragen en in de in deze regeling genoemde bedragen is de omzetbelasting niet begrepen. De opdrachtgever vergoedt de door de adviseur ter zake van de opdracht verschuldigde omzetbelasting.

Artikel 27 - Advieskosten

1. De advieskosten bestaan uit het honorarium en de bijkomende kosten.
2. Het honorarium is de vergoeding die de adviseur toekomt voor diens werkzaamheden.
3. Tot de bijkomende kosten behoren uitsluitend:
 - a. de ten behoeve van de opdracht gemaakte reis- en verblijfskosten;
 - b. de kosten samenhangend met het keuren van materialen, constructies en installaties, alsmede de kosten samenhangend met andere eenvoudige beproevingen of analyses;
 - c. de kosten van het gebruik van instrumenten die door de adviseur bij metingen en proefnemingen ter beschikking worden gesteld;
 - d. de kosten van het vermenigvuldigen van overeenkomsten, bestekken, tekeningen, berekeningen, rapporten e.d. door middel van lichtdrukken, fotokopiëren, plotten, printen of anderszins;
 - e. de kosten gemoeid met het maken van foto's, maquettes, perspectieven en andere presentaties, indien deze door de opdrachtgever of door een overheidsinstantie worden verlangd;
 - f. de kosten van telecommunicatie, porti en aankondigingen per advertentie;
 - g. registratie, kadastrale kosten en andere verschotten;
 - h. legeskosten, vertaalkosten e.d.
4. Tenzij de opdracht uitdrukkelijk anders bepaalt, worden de bijkomende kosten, met uitzondering van de kosten voor het vervaardigen van maquettes en legeskosten, geacht te zijn inbegrepen bij het door de adviseur voor de uitvoering van de opdracht aangeboden totaalprijs respectievelijk uurtarieven.

Artikel 28 - Bepaling van advieskosten

1. Het honorarium wordt voorafgaand aan de totstandkoming van de opdracht naar keuze van partijen schriftelijk vastgesteld op een van de hieronder vermelde wijzen of een combinatie daarvan:
 - a. als percentage van de uitvoeringskosten;
 - b. op grondslag van de tijd besteed aan de vervulling van de opdracht;
 - c. een tussen partijen overeengekomen vast bedrag;
 - d. naar enige andere, tussen partijen overeengekomen maatstaf.
2. De bijkomende kosten worden, voor zover deze afzonderlijk voor vergoeding in aanmerking komen, voorafgaand aan de totstandkoming van de opdracht naar keuze van partijen schriftelijk vastgesteld op een van de hieronder vermelde wijzen of een combinatie daarvan:
 - a. als percentage van de uitvoeringskosten;
 - b. naar de werkelijk gemaakte kosten;
 - c. een tussen partijen overeengekomen vast bedrag;
 - d. als percentage van het honorarium;

e. naar enige andere, tussen partijen overeengekomen maatstaf.

Artikel 29 - Berekening als een percentage van de uitvoeringskosten

1. Het percentage van de uitvoeringskosten aan de hand waarvan de advieskosten worden bepaald, wordt voorafgaand aan de opdracht overeengekomen.
2. In de fasen voorafgaand aan de fase van prijs- en contractvorming, wordt ten behoeve van het berekenen van de advieskosten gebruik gemaakt van een door de adviseur gemaakte en bij die fasen behorende raming van de uitvoeringskosten, dan wel — indien de raming door een andere partij wordt opgesteld — van die raming, mits deze door de adviseur na controle is aanvaard. De definitieve advieskosten worden bepaald zodra de begroting behorend bij de fase technisch ontwerp/bestek is gemaakt en door de opdrachtgever goedgekeurd.
3. Vanaf de fase prijs- en contractvorming wordt ten behoeve van het berekenen van de advieskosten bij de uitvoering van het object, gebruik gemaakt van de definitieve uitvoeringskosten, opgesteld aan de hand van de kosten van de aan de uitvoerende bedrijven opgedragen uitvoeringswerkzaamheden vermeerderd met het saldo van meer- en minderwerk.
4. De opdrachtgever verstrekt de adviseur ter zake van de uitvoeringskosten de nodige gegevens ten behoeve van het juist berekenen van de advieskosten.
5. Tot de uitvoeringskosten worden mede gerekend de waarde van de door of vanwege de opdrachtgever te leveren of ter beschikking te stellen materialen en onderdelen van het werk, alsmede de overige kosten, welke gemoeid zijn met deze leveringen of terbeschikkingstellingen.
6. Tot de uitvoeringskosten als grondslag voor de advieskosten worden mede gerekend het saldo van de verrekening van wijzigingen van lonen en sociale lasten en van wijzigingen van prijzen, huren en vrachten of, indien deze verrekening door betaling van een afkoopsom is uitgesloten, deze afkoopsom.
7. Wordt het object niet uitgevoerd, of eindigt de opdracht voordien door opzegging, dan worden de uitvoeringskosten als grondslag voor de advieskosten met inachtneming van het bepaalde in lid 1 definitief vastgesteld naar het bij het tot stand komen van de opdracht tussen partijen overeengekomen bedrag aan uitvoeringskosten of, bij gebreke daarvan, naar de laatste raming of begroting van de adviseur, dan wel — indien de raming of begroting door een andere partij wordt opgesteld — van die raming of begroting, mits deze door de adviseur na controle is aanvaard. Ter voorkoming van onduidelijkheden: het vorenstaande laat het bepaalde in artikel 19 lid 3 van deze algemene bepalingen onverlet.

Artikel 30 - Berekening op grondslag van bestede tijd (regiebasis)

1. Partijen komen voorafgaand aan de totstandkoming van de opdracht het in rekening te brengen tarief per tijdseenheid voor bij het project betrokken functiegroepen of medewerkers schriftelijk overeen. Indien is vastgesteld dat het tarief voor een bepaalde periode geldt, overlegt de adviseur tijdig met de opdrachtgever over een wijziging van het tarief na die periode.
2. Onder bestede tijd wordt verstaan het totaal van alle uren die zijn besteed aan het vervullen van de opdracht.
3. Indien in de opdracht plafondbedragen worden genoemd, per fase of voor de gehele opdracht, dan gelden deze plafondbedragen als het maximale bedrag dat de adviseur voor de opdracht respectievelijk een fase van de opdracht bij opdrachtgever in rekening kan en zal brengen. Het meerdere komt niet voor vergoeding in aanmerking, tenzij opdrachtgever daarvoor voorafgaand aan het uitvoeren van de betreffende werkzaamheden diens uitdrukkelijke en schriftelijke toestemming heeft gegeven.
4. Reistijd wordt niet (afzonderlijk) vergoed. Reistijd c.q. reiskosten worden geacht verdisconteerd te zijn in het honorarium.

Artikel 31 - Vaststelling vast bedrag

1. Advieskosten als vast bedrag worden bij het tot stand komen van de opdracht schriftelijk overeengekomen.
2. Het vaste bedrag voor de advieskosten wordt geacht te dienen voor de vergoeding van de werkzaamheden van de

adviseur uit hoofde van de opdracht (inclusief bijlagen). Voor zover werkzaamheden niet specifiek zijn benoemd maar noodzakelijk zijn voor de goede en behoorlijke uitvoering van de opdracht, dienen deze door de adviseur te worden verricht en wordt vergoeding daarvan geacht te zijn begrepen in de advieskosten, tenzij sprake is van meerwerk dat op grond van deze algemene bepalingen afzonderlijk voor vergoeding in aanmerking komt.

Artikel 32 - Advieskosten in geval van aanpassingen en wijzigingen (meer- en minderwerk)

1. De opdrachtgever is afzonderlijke advieskosten (meerwerk) verschuldigd voor wijzigingen (meerwerk) die de adviseur dient uit te voeren, voor zover deze niet het gevolg zijn van een toerekenbare tekortkoming van de adviseur. Ingeval voor de opdracht een vaste prijs is afgesproken, heeft opdrachtgever bij inkrimping van de opdracht recht op verrekening van minderwerk.
2. Wijzigingen of aanpassingen van ondergeschikte aard ten aanzien van de totale omvang van de opdracht worden geacht in de vergoeding van de vaste advieskosten te zijn begrepen en leiden niet tot meer- of minderwerk. Daarvan is sprake bij wijzigingen en aanpassingen waarmee een bedrag is gemoeid dat kleiner is dan 3% van de overeengekomen advieskosten voor de betreffende fase.
3. Indien de wijzigingen het gevolg zijn van een toerekenbare tekortkoming van de adviseur, is de opdrachtgever wel advieskosten verschuldigd voor zover aan deze advieskosten werkzaamheden ten grondslag lagen die ook bij een juiste vervulling van de opdracht noodzakelijk zouden zijn geweest. Slechts de redelijke advieskosten die in redelijkheid zijn gemaakt, die in direct verband staan met de hiervoor bedoelde werkzaamheden, komen voor vergoeding in aanmerking.
4. Doen zich ten opzichte van de totstandkoming van de opdracht wijzigingen voor als genoemd in artikel 9 en leiden deze tot een wijziging van de werkzaamheden van de adviseur, dan vindt verrekening als meer- en/of minderwerk plaats.
5. Zowel meer- als minderwerk zal in beginsel worden verrekend tegen de tarieven die door de adviseur aan zijn honorarium voorstel voor de opdracht ten grondslag zijn gelegd. Indien vorenbedoelde tarieven geen betrekking hebben op de werkzaamheden die onderdeel zijn van het meer- of minderwerk, zal worden verrekend tegen marktconforme tarieven. Indien het meer- of minderwerk invloed heeft op de planning van de werkzaamheden van adviseur, maken partijen ook ter zake de planning aanvullende afspraken.

Artikel 33 - Betaling van advieskosten

1. Facturen dienen per e-mail en in PDF-format aan het opdrachtgever op te geven factuuradres te worden verzonden.
2. Op de factuur vermeldt adviseur;
 - de wettelijke vereisten waaraan de factuur moet voldoen: naam, adres, postcode, woonplaats, bank/gironummer en de benodigde IBAN- en BIC-gegevens, BTW-nummer, KvK-nummer;
 - het factuuradres van adviseur;
 - het totale factuurbedrag inclusief en exclusief BTW;
 - eventuele nadere eisen zoals overeengekomen met opdrachtgever;
 - opdrachtnummer en, indien van toepassing, het TenderNed-kenmerk.
3. De adviseur dient voor het indienen van een factuur, steeds eerst een conceptdeclaratie in, welke goedgekeurd dient te worden door opdrachtgever, voordat een definitieve factuur wordt aangeboden ter betaling. Opdrachtgever en adviseur komen bij de opdracht een betalingsschema in termijnen overeen. De adviseur declareert de advieskosten volgens het overeengekomen betalingsschema of, bij gebreke daarvan, in maandelijkse termijnen achteraf naar rato van de voortgang van de werkzaamheden.
4. De adviseur is gerechtigd een einddeclaratie in te dienen zodra zijn werkzaamheden zijn voltooid, dan wel op de dag waarop de opdracht volgens het bepaalde in artikel 19 is opgezegd.
5. De declaratie van de adviseur is gespecificeerd en wordt op verzoek van de opdrachtgever van de nodige bewijsstukken voorzien.

6. De opdrachtgever betaalt het gedeclareerde bedrag, voor zover niet anders is overeengekomen, binnen 30 dagen na de datum van de betreffende declaratie.
7. Indien de opdrachtgever de juistheid van een declaratie — of een gedeelte daarvan — betwist, is hij evenmin gehouden tot betaling van het niet betwiste gedeelte, tenzij de adviseur dit gedeelte alsnog separaat factureert.
8. Vindt betaling niet plaats binnen één maand na de dag waarop deze uiterlijk had behoren te geschieden, dan kan de adviseur aanspraak maken op vergoeding van rente tegen het wettelijk rentepercentage als bedoeld in artikel 6:119 Burgerlijk Wetboek, met ingang van de dag waarop deze maand is verstreken, een en ander mits de adviseur opdrachtgever ter zake schriftelijk in gebreke heeft gesteld onder vermelding van een redelijke termijn van minimaal 30 dagen om alsnog na te komen en voornoemde termijn ongebruikt is verstreken. Opdrachtgever is geen rente over rente verschuldigd.
9. Overschrijding van een betalingstermijn of niet betaling door opdrachtgever van een factuur op grond van naar het oordeel van opdrachtgever inhoudelijke onjuistheid van die factuur of ingeval van ondeugdelijkheid van de gefactureerde prestaties, geeft adviseur niet het recht zijn werkzaamheden op te schorten dan wel te beëindigen.

Artikel 34 – Bouwkostenlimiet

1. Indien in de opdracht is bepaald dat er voor het advies een bouwkostenlimiet (daaronder voor de toepassing van dit artikel tevens begrepen een investeringskostenlimiet) geldt, zijn daarop de bepalingen van dit artikel 34 van toepassing.
2. De adviseur dient zich naar beste vermogen en overeenkomstig hetgeen van een vakbekwaam en ter zake kundig opdrachtnemer verwacht mag worden in te spannen, zodanig dat er een advies voor wordt vervaardigd waarbij de maximale bouwkostenlimiet voor het project, niet wordt overschreden.
3. Adviseur zal daartoe per fase ondersteuning geven aan een door opdrachtgever voor eigen rekening ingeschakelde of in te schakelen bouwkostendeskundige. Deze bouwkostendeskundige zal toetsen of het ontwerp de maximale bouwkostenlimiet niet overschrijdt en heeft daartoe het recht op inzage van alle voor die toetsing relevante stukken, zoals ramingen, begrotingen en prijsaanbiedingen ter zake van de opdracht.
4. Adviseur is bevoegd om het advies van de door opdrachtgever ingeschakelde bouwkostendeskundige op ieder gewenst moment door een door adviseur voor eigen rekening en risico aan te stellen kostendeskundige, te laten toetsen aan de voor het project overeengekomen bouwkostenlimiet. Indien deze kostendeskundige tot een ander oordeel komt dan de door opdrachtgever ingeschakelde kostendeskundige, dan treden partijen in overleg over de gevolgen hiervan, waarbij zij trachten om tot een voor beide partijen aanvaardbare oplossing te komen. De door opdrachtgever vastgestelde bouwkostenlimiet is daarbij leidend.
5. Indien het ontwerp door toedoen van de adviseur niet voldoet aan de overeengekomen bouwkostenlimiet, is de adviseur verplicht om bij te dragen aan de herziening van het ontwerp, zonder dat de adviseur daarbij recht heeft op vergoeding van afzonderlijke advieskosten en/of termijnverlenging. De adviseur is in het in de vorige volzin bedoelde geval aansprakelijk voor de overige schade Opdrachtgever lijdt omdat het ontwerp niet voldoet aan de bouwkostenlimiet indien en voor zover dit wordt veroorzaakt doordat de adviseur zijn in artikel 34.2 vermelde inspanningsplicht niet is nagekomen.
6. De adviseur is verplicht om opdrachtgever tijdig te informeren over de gevolgen en de risico's, waaronder wijzigingen in de bouwkosten, die zijn verbonden aan door opdrachtgever gewenste veranderingen en/of vermeerderingen van de voor het project vastgestelde eisen en uitgangspunten, respectievelijk een wijzigingen in de zin van artikel 9 van deze algemene bepalingen.

Artikel 35 – Personeel van adviseur

1. Indien de opdracht geheel of gedeeltelijk wordt uitgevoerd ten kantore en/of in de openbare ruimte van opdrachtgever, zijn adviseur, zijn personeel en de door hem ingeschakelde derde(n) gehouden de vastgestelde (huis)regels voor dat kantoor/gebouw en/of die openbare ruimte na te leven.
2. Adviseur zal voor de opdracht voldoende personen inzetten met voldoende deskundigheid, opleiding en ervaring, een en ander naar oordeel van opdrachtgever.
3. Indien gedurende de uitvoering van de opdracht blijkt dat personeel van adviseur naar het oordeel van opdrachtgever niet functioneert in het belang van de goede uitvoering van de opdracht en/of wegens omstandigheden zijn werkzaamheden niet kan voortzetten, dan heeft opdrachtgever het recht de desbetreffende personen door adviseur te laten vervangen.
4. Voor de vervanging van personeel van adviseur is voorafgaande schriftelijke toestemming van opdrachtgever vereist, tenzij directe vervanging van personeel van adviseur noodzakelijk is. In dat laatste geval kan worden volstaan met mondelinge toestemming van opdrachtgever. Uitgangspunt daarbij is dat personen worden ingezet met een vergelijkbare deskundigheid, opleiding en ervaring.
5. In vervanging van personeel wordt op een korte termijn, doch uiterlijk binnen twee weken of zoveel korter als opdrachtgever noodzakelijk acht, voorzien door adviseur. Eventuele kosten die gepaard gaan met vervanging komen voor rekening van adviseur.
6. Adviseur staat er voor in dat diens personeel gerechtigd is in Nederland te werken.

Artikel 36 – opdrachten

1. Adviseur is verantwoordelijk en aansprakelijk voor de nakoming van de uit de opdracht voortvloeiende verplichtingen uit de belastingwetgeving en de socialezekerheidswetgeving, waaronder begrepen verplichtingen verband houdende met het Uitvoeringsinstituut Werknemers Verzekeringen (UWV).
2. Adviseur garandeert dat verschuldigde loonbelasting, sociale premies en omzetbelasting (BTW) tijdig op het loon van ter beschikking gesteld personeel van adviseur worden ingehouden en afgedragen aan UWV en/of de Belastingdienst, althans aan de daartoe geëigende instantie en dat de over de vergoeding verschuldigde omzetbelasting (BTW) aan de Belastingdienst wordt afgedragen.
3. Adviseur zal – indien wettelijk vereist dan wel door opdrachtgever wordt vereist – met een G-rekening werken. Indien opdrachtgever geconfronteerd wordt met een naheffing, worden deze kosten één-op-één verhaald op adviseur.
4. Adviseur zal op eerste verzoek van opdrachtgever, zo spoedig mogelijk een schriftelijke verklaring van de Belastingdienst en/of UWV overleggen aangaande tijdige en integrale betaling van de met betrekking tot het loon van het ter beschikking gestelde personeel van adviseur over het voorgaande kwartaal verschuldigde loonbelasting, sociale premies alsmede de in het kader van de opdracht verschuldigde omzetbelasting.
5. Mocht adviseur niet verplicht zijn om op het loon van ter beschikking gesteld personeel van adviseur loonbelasting, premies volksverzekeringen en/of premies werknemersverzekeringen in te houden, dan zal adviseur op eerste verzoek van opdrachtgever een verklaring overleggen van de Belastingdienst en/of UWV, waaruit blijkt dat over het loon van dit personeel van adviseur geen belasting en premies behoeven te worden betaald.
6. Bij gebreke van tijdige en volledige nakoming van de in dit artikel neergelegde verplichtingen door adviseur, is opdrachtgever gerechtigd en zonder dat adviseur opdrachtgever kan aanspreken op grond van niet nakoming van enige verplichting uit de opdracht:
 - iedere betaling op te schorten totdat de gewenste schriftelijke verklaringen zijn overgelegd;
 - te verlangen dat een met de daarover verschuldigde belasting corresponderend deel van de betaling rechtstreeks door opdrachtgever aan de Belastingdienst en/of UWV zal worden betaald, waartoe adviseur opdrachtgever op eerste schriftelijk verzoek alle daartoe benodigde informatie zal verstrekken;
 - de opdracht per direct te ontbinden zonder deswege verplicht te zijn tot vergoeding van enige schade aan de zijde van adviseur, dan wel de door adviseur ingeschakelde derden.

Artikel 37 - Geheimhouding

1. Partijen verplichten zich om al wat bij de uitvoering van de overeenkomst ter kennis komt en waarvan het vertrouwelijke karakter bekend is of redelijkerwijs kan worden vermoed, op generlei wijze bekend te maken – inclusief via kanalen van sociale media – of voor eigen doeleinden te gebruiken, behalve voor zover enig wettelijk voorschrift of rechterlijke uitspraak tot bekendmaking noopt.
2. Partijen zullen de onder hen werkzame personen of door hen ingeschakelde derden verplichten deze geheimhoudingsplicht na te leven.
3. De adviseur is verplicht om op eerste verzoek van de opdrachtgever personeel van adviseur een geheimhoudingsverklaring te laten tekenen.

Artikel 38 - Toepasselijk recht

1. Op de opdracht is uitsluitend Nederlands recht van toepassing.

Artikel 39 - Geschillen

1. Geschillen tussen opdrachtgever en adviseur worden zoveel mogelijk opgelost langs minnelijke weg, daaronder begrepen mediation.
2. Geschillen, ook als ter zake nog geen mediation heeft plaatsgevonden, zullen bij uitsluiting worden voorgelegd aan de bevoegde rechter binnen het arrondissement Midden-Nederland.
3. In afwijking van het vorige lid is de opdrachtgever tevens bevoegd te kiezen voor geschillenbeslechting middels arbitrage door de Raad van Arbitrage voor de Bouw. Teneinde opdrachtgever in staat te stellen het in de voorgaande volzin bedoelde keuzerecht uit te oefenen, zal de adviseur opdrachtgever tijdig, doch minimaal vier weken, voor het uitbrengen van een dagvaarding in de gelegenheid stellen aan te geven te kiezen voor geschillenbeslechting door arbitrage, in welk geval uitsluitend de Raad van Arbitrage voor de Bouw bevoegd is tot kennisneming van het geschil. Indien adviseur voornoemde periode van minimaal vier weken niet in acht neemt, zijn de door hem ingestelde vorderingen niet ontvankelijk, althans komen zij niet voor toewijzing in aanmerking.